

вців-економістів, яка, на думку російського дослідника П.Г.Кравцова, «характеризується додатковим засвоєнням професійних можливостей (знань та навичок), а також формуванням професійно значущих якостей особистості, позитивного ставлення до своєї роботи» [2, с. 4].

В умовах проведення літньої навчальної лінгвістичної практики студентів 2 курсу організована робота з навчальним матеріалом у малих групах створює умови для розвитку лінгвістичної, соціолінгвістичної та прагматичної складової професійної іншомовної комунікативної компетенції, що дозволяє наблизити майбутніх фахівців-економістів до реальних ситуацій професійної діяльності.

Література

1. Бурма Г.В. Особистісно-діяльнісний підхід як умова розвитку та саморозвитку студентів у процесі професійної підготовки у ВНЗ / Г. В. Бурма // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – №2. – Бердянськ: БДПУ, 2004. – 202 с.
2. Кравцов П.Г. Дидактические условия формирования профессиональных компетенций в системе функционально ориентированной подготовки специалистов / П. Г. Кравцов // Вестник ОГУ. – №6. – 2005. – С. 4–10.

О.Ю. Ніфатова

ВИВЧЕННЯ КОЛОРИСТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТАРОДАВНЬОГО ЄГИПТУ УЧНЯМИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ АНОТАЦІЇ

Ніфатова О.Ю. у статті «Вивчення колористичної культури Стародавнього Єгипту учнями початкової школи» розкриває сутнісні аспекти використання цікавих фактів про колористичну культуру Стародавнього Єгипту на уроках образотворчого мистецтва, методiku вивчення цієї культури у початковій школі.

Ніфатова О.Ю. в статтє «Изучение колористической культуры Древнего Египта учениками начальной школы» раскрывает существенные аспекты использования интересных фактов о колористической культуре Древнего Египта на уроках изобразительного искусства, методiku изучения этой культуры в начальной школе.

Nifatova O.Y. in the article «Study of coloristical culture of Ancient Egypt of pupils at secondary school» gives her point of view about the substantial aspects of use the interesting facts about the coloristical culture of Ancient Egypt on the lessons of fine art, method of study of this culture at secondary school.

Ключові слова: колористична культура, Стародавній Єгипет, підмайстер'я, семантика, символіка.

Як зазначено в Законі України “Про освіту” [1, 54], метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості. Всебічний розвиток передбачає і розвиток загальної та професійної культури особистості. З огляду на це знання про світову і вітчизняну культуру світу постають як необхідна і важлива складова загальної культури особистості і як основа для розвитку її нових рівнів.

Вивчення світової та вітчизняної художньої культури в загальноосвітніх навчальних закладах являє цілеспрямований безперервний процес, метою якого є особистісний художньо-естетичний розвиток учнів, формування в них світоглядних орієнтацій у сфері художньої культури, виховання потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні. Завдяки цьому у дітей формується внутрішній світ прекрасного, естетичне ставлення до дійсності, любов та повага до культурної спадщини світу.

Актуальність проблеми підвищення рівня художньої культури дітей підтверджується запровадженням практики вивчення художньої культури країн світу у загальноосвітній школі. Створені Л. Масол та Н. Миропольською програми та навчальні посібники для вивчення художньої культури світу у 1 – 11 класі та у 9 – 11 класі допомагають краще усвідомити емоційно – естетичний досвід учнів, сформувати у них культуру почуттів, особистісне ставлення до культурно – мистецьких надбань інших народів [2, 79].

Естетизація процесу вивчення культури через розгляд колірних якостей її різноманітних артефактів сприяє емоційному збагаченню змісту цього навчання і підсилює виховний ефект. Зокрема, використовуючи інформацію про колористичну культуру Стародавнього Єгипту, можна сформувати в учнів культуру використання кольору, поняття про символіку кольору і уявлення про його застосування у побуті давніх єгиптян та у інших сферах їх життєдіяльності; розвинути здатність керуватися набутими знаннями та вміннями у самостійній творчій діяльності, розуміти власну причетність до традицій національної культури тощо. Тому використання інформації про колористичні особливості культури Стародавнього Єгипту актуальне не лише під час вивчення історії художньої культури, але і для практики вчителя образотворчого мистецтва: адже програми з образотворчого мистецтва так чи інакше передбачають вивчення мистецтвознавчих аспектів, які обов’язково стикаються з колористичними. Мистецтво Стародавнього Єгипту – одна з перших сторінок історії світового мистецтва і історії колористичної культури. До того ж, вивчення колористичної культури саме на уроках образотворчого мистецтва надає додаткові можливості емоційно збагаченого діяльного закріплення отриманих колористичних знань під час художньо-творчої реалізації, а для активізації художньої творчості дітей відкриває нові приклади образного осмислення світу.

Попри достатнє насичення сучасного книжкового ринку прекрасно ілюстрованими єгиптологічними виданнями, їх коштовність та заборона на

використання поданої у них інформації без згоди автора значно звужують поле її застосування у практиці шкільного вчителя. Звичайно, певною мірою можуть бути використані ресурси Internet, однак вони теж поки що не загальнодоступні, та й не завжди можуть задовольнити потреби вчителя. Це спричиняє необхідність розробки спеціально спрямованих на умови практики загальноосвітніх шкіл посібників, методичних рекомендацій, розробок уроків тощо.

Це зумовило вибір теми статті «Вивчення колористичної культури Стародавнього Єгипту учнями початкової школи».

Об'єктом дослідження є процес вивчення колористичної культури Стародавнього Єгипту на уроках образотворчого мистецтва у початковій школі.

Предметом є методика вивчення колористичної культури Стародавнього Єгипту учнями початкової школи.

Надзвичайну роль в образотворчому мистецтві відіграє колір, який може виступати і збудником образного мислення, і засобом зображення різноманітних образів. У свою чергу образність є однією із якостей дитячого сприймання.

Використання інформації про колористичну культуру різних народів на уроках образотворчого мистецтва є доцільним, оскільки у дітей виникає зацікавленість і стимулюється їх власна образотворча діяльність, розширюються їх уявлення про різноманітні засоби відображення уявних образів тощо.

Образність дитячого сприймання сприяє доцільності використання цікавих фактів про колористичну культуру стародавнього світу, яка завдяки віддаленості у часі та відмінностями від сучасності вражає своєю загадковістю, таємничістю і казковістю, що так зачаровує дітей. Інформація про колористичні артефакти давніх часів крім того, що розширює кругозір дітей і розвиває їх мислення, активізує здатність до творчості.

Одним з найцікавіших і екзотичних феноменів стародавнього світу є колористична культура Стародавнього Єгипту, яка набула надзвичайно високого рівня розвитку і проявилася у різноманітних сферах життєдіяльності давніх єгиптян [4, 123]. Доступне джерело інформації, яке б у систематизованому і цілісному вигляді представляло колористичні артефакти відсутнє. Звичайно, це і зумовлює недостатність використання методичного забезпечення.

Малювання посідає важливе місце у житті дітей. Образотворче мистецтво у молодшому шкільному віці не є діяльністю лише для обдарованих – це улюблене і захоплююче заняття всіх дітей. Малюванням діти задовольняють потребу в художньому відображенні того, що їх оточує, за допомогою малюнка дитина виражає свої знання та уявлення про речі і людей. Художньою творчістю дитина відкриває для себе щось нове, а для навколишніх – щось нове про себе.

Важливим і для дітей, і для дорослих є й те, що малювання залишає продукт, малюнок, який можна зберігати, вивчати, експонувати, як свідчення талановитості маленького художника.

Для того, щоб з'ясувати ефективність засвоєння інформації про колористичну культуру Стародавнього Єгипту учнями початкових класів, було проведено педагогічний експеримент на базі школи – гімназії № 31 м. Полтави у першому класі. Інформація інтегрувалася у навчальний зміст уроків образотворчого мистецтва у вигляді нестандартних (нетрадиційних) уроків. Тематика проведених уроків була такою: “В гостях у Птахотепа”, “В гостях у жука Скарабея”, “На гостини до богів: богиня Хатор”, “В гостях у Хнумотепа”, “Завітавши на гостини до фараона” та ін.

Через тяжіння учнів молодшого шкільного віку до ігрової діяльності як до природного творчого прояву гра посідає провідне місце при формуванні спрямованого творчого фантазування. Тому це і зумовило вибір таких форм як інсценування, ігри драматизації, сценічні етюди, імітаційні ігри та вправи. Використання елементів пантоміми і театралізації вносить у заняття моменти цікавості, сприяє усвідомленню зображувального образу. Уроки образотворчого мистецтва на тему колористичної культури Давнього Єгипту не стали винятком, а допомогли краще зрозуміти світ мистецтва, культуру Стародавнього Єгипту.

Під час підготовки уроків такого типу було враховано:

1. Вікові особливості учнів та провідний вид діяльності у цьому віці;
2. Зміст навчальної програми з образотворчого мистецтва;
3. Час проведення уроків образотворчого мистецтва.
4. Загальну підготовку учнів.

Під час проведення циклу уроків “Колористична культура Давнього Єгипту” застосовувалася педагогічна технологія “підмайстер’я”, яка дає можливість розглядати педагогічний процес не як вплив, а як взаємодію дорослого та дитини в єдиному творчому процесі, забезпечує перехід педагога з позиції повчання на позицію співробітництва, співтворчості.

Необхідно також надавати допомогу у вигляді педагогічної підтримки. Адже в цей час відбувається адаптація першокласників до шкільного життя. І саме уроки образотворчого мистецтва не є виключенням. І в той час, коли на уроках образотворчого мистецтва учні знайомляться з колористичною культурою Стародавнього Єгипту також необхідна ця підтримка.

Сприймання нової інформації на уроках вимагає творчого підходу до проведення таких уроків, підготовки у написанні конспектів уроків образотворчого мистецтва з колористичної культури Стародавнього Єгипту, врахування психологічних і вікових особливостей учнів початкових класів і навчальних завдань відповідно діючої програми.

Основна мета навчання образотворчого мистецтва в школі – це формування внутрішнього світу особистості, навчити учнів відчувати і передава-

ти красу реального світу, його невичерпність і неповторність, а також красу створену руками людини – митця; також естетичний, художній та інтелектуальний, політехнічний розвиток учнів, що забезпечує різнобічну підготовку їх до життя і творчої праці.

Саме уроки з ознайомлення учнів початкових класів з колористичною культурою Стародавнього Єгипту покликані формувати в них естетичне відношення до навколишньої дійсності, а також уявлення про колір, як основний засіб вираження живопису і як символічне вираження значень предметів у різних сферах життєдіяльності людини і явищ природи на прикладі колористичної культури Стародавнього Єгипту; ознайомити учнів з культурою давніх єгиптян, звичаями та традиціями, природними умовами країни тощо; вдосконалювати вміння працювати з художніми матеріалами; виховувати пізнавальний інтерес до художньої творчості давніх єгиптян.

На цій основі відбувається формування морально – естетичного ідеалу особистості учнів початкових класів, розвиток образного сприймання, просторових уявлень, фантазії, що сприяє досягненню гармонійного розвитку.

Література

1. Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. – К.: Міносвіти України, 1994. – Вип. 1. – 336 с.
2. Масол Л. М., Миропольська Н. Художня культура України та світу. Програма для класів гуманітарного профілю загальноосвітніх навчальних закладів // Гуманітарні науки. – 2002. – №1. – С. 71 – 79.
3. Матье М. Э. Избранные труды по мифологии и идеологии Древнего Египта. – М., 1996.

Т.А. Радченко

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ВИЩОЇ ШКОЛИ ШВЕЙЦАРІЇ

У статті йдеться про університетський сектор системи вищої освіти Швейцарії. Автором розглянуто специфіку управління швейцарською вищою школою, охарактеризовано окремі компоненти цієї структури. Акцентовано увагу на принцип тісного співробітництва між Конфедерацією і кантонами і розподіл повноважень.

Ключові слова: система вищої освіти; організація управління; університет; Конфедерація; кантон.

The article deals with the university type of the system of higher education in Switzerland. Peculiarity of management of Swiss higher school is analysed, different components of this structure are defined. The emphasis is put on the princi-